

POSUDEK PONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Doktorand: **JUDr. Vít Biolek**

Název práce: **Insolvenční řízení a mezinárodní obchodní arbitráž**

Obor: **Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu**

Studijní program: **Teoretické právní vědy**

Oponent: **Prof. JUDr. Květoslav Růžička, CSc.**

I. Výsledky práce

Cílem posuzované disertační práce o rozsahu 171 stránek je podle jejího autora zevrubné prozkoumání interakce systému mezinárodní obchodní arbitráže a systému přeshraničního insolvenčního řízení (str. 9). V abstraktu na str. 169 pak doktorand píše, že práce se zabývá důsledky zahájení insolvenčního řízení na průběh mezinárodní obchodní arbitráže. Zahájení insolvenčního řízení může mít vliv nejenom na vlastní průběh mezinárodní obchodní arbitráže, tedy od podání návrhu na její zahájení až po vydání rozhodčího nálezu, ale i v procesu vlastního výkonu pravomocného rozhodčího nálezu.

Nepochybně jde o práci původní a o zpravování tématu, které v tuzemské odborné literatuře zatím komplexně zpracováno nebylo. Z textu disertační práce dovozují, že doktorand má o zpravované problematice dobré znalosti, že si zvolil komparatistický a hodnotící přístup (analýzu a syntézu), že prostudoval dostatečné množství zahraniční odborné literatury (české odborné literatury je však poskrovnu) a judikatury a že dokáže získané teoretické poznatky zobecnit a přijít s řadou vlastních názorů a stanovisek, některé jsou podle mého názoru problematické a nelze s nimi souhlasit.

Domnívám se, že předložená disertační práce je dobrým podkladem pro její ústní obhajobu. Určitě přináší nové poznatky pro rozvoj vědy mezinárodního práva soukromého.

Celý profesní život jsem se zabýval mimo jiné problematikou rozhodčího řízení a funkci rozhodce jsem vykonával v tuzemsku i v zahraničí. Proto se mohu oprávněně domnívat, že úmyslem každého nestranného rozhodce (nepochybně výjimky existují) je, aby se podílel na vydání takového rozhodčího nálezu, který nebude zrušen obecným soudem a bude vykonatelný kdykoliv a kdekoliv.

Mezinárodní rozhodčí řízení i mezinárodní insolvenční řízení mohou být zahájena nezávisle na sobě. Jejich zahájení však může mít právní následky pro již zahájené druhé řízení. Doktorand se s takovými situacemi ve své disertační práci vypořádává. Z praktického hlediska asi tou nejčastější bude zahájení insolvenčního řízení na kteroukoliv ze stran ve stadiu již existujícího řízení rozhodčího a zákonná povinnost přerušování rozhodčího řízení a jeho pokračování až po pravomocném skončení insolvenčního řízení.

V této souvislosti mohu konstatovat, že s takovými případy jsem se praxi setkal. Vždy jsem (jsme v případě rozhodčího senátu) rozhodčí řízení přerušil/i a vyčkal/i na pravomocné rozhodnutí v insolvenčním řízení a podle jeho výsledku v rozhodčím řízení pokrčoval/i a spor rozhodl/i nebo rozhodčí řízení zastavil/i.

II.

Aktuálnost zpracovaného tématu

Je všeobecně známo, že Česká republika není a stěží někdy bude vyhledávaným místem pro konání mezinárodní obchodní arbitráže. Zejména proto, že obecné soudy mnohdy z malicherných důvodů (např. za nepoučení stran podle ustanovení § 118a občanského soudního řádu) často ruší rozhodčí nálezy vydané na našem území). Strany tak nemají jistotu, jak to s jejich sporem nakonec dopadne.

Jako příklad z praxe mohu uvést spor řešený před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, vedeným pod sp. zn. Rsp 808/14, kde již o zrušení rozhodčího nálezu dvakrát rozhodovala první instance, dvakrát odvolací soud a jednou soud dovolací (rozhodčí nález zrušen byl i opakovaně), a rozhodnutí sporu je stále v nedohlednu, ačkoliv jednou ze základních výhod rozhodčího řízení je jeho rychlost.

Pokud jde o mezinárodní insolvenční řízení, tak tam si jeho účastníci nemohou jako v rozhodčím řízení vybírat stát, na jehož území se má řízení konat, tam je dáno Nařízením nebo příslušnými vnitrostátními předpisy, soudy jakého státu budou mít pravomoc k rozhodování.

Předloženou disertační práci považuji s ohledem na zpracované téma za aktuální, protože se neustále zvyšuje počet insolvenčních řízení s mezinárodním (přeshraničním) prvkem a je potřeba řešit právní problémy, které jsou s tím spojeny.

III.

Struktura práce

Disertační práce je rozdělena do dvanácti kapitol. Některé kapitoly jsou rozsáhlejší (např. 2 nebo 4), některé naopak zabírají jen dvě stránky (např. 9 až 11). Jak je zřejmé z textu disertační práce, doktorand logicky postupuje od zpracování obecných otázek (např. porovnání teoretických principů přeshraničního insolvenčního řízení a mezinárodní obchodní arbitráže) přes vliv insolvenčního řízení na autonomii vůle stran a možné dopady na mezinárodní obchodní arbitráž, uznávání insolvenčních rozhodnutí v mezinárodní obchodní arbitráži až po dopady insolvenčního řízení na uznání a výkon rozhodčího nálezu.

Dále autor zařadil do textu své disertační práce úvod, závěr, seznamy (zkratk, použitých zdrojů, předpisů a judikatury).

Doktorandem vybrané otázky a použitou strukturu disertační práce považuji za odpovídající řešené problematice, protože klade důraz na nejzákladnější problémy související se zkoumanou problematikou.

IV. Připomínky k textu

K textu posuzované disertační práce mám však řadu připomínek:

V první řadě mám připomínky k použité literatuře. Mezi odbornou veřejností je všeobecně známo, že nejvíce o mezinárodní obchodní arbitráži v tuzemsku toho napsal prof. Bělohlávek. V seznamu použité literatury jsou uvedeny pouze dvě jeho práce, přičemž Komentář zákona o rozhodčím řízení z roku 2012 je již zastaralý, loni nakladatelství C.H.Beck vydalo již jeho druhé vydání a doktorandovi mohl být k dispozici před uzavřením rukopisu (28.12.2023).

Prof. Bělohlávek se zabývá také mezinárodním insolvenčním řízením v publikaci Evropské a mezinárodní insolvenční řízení. Komentář k nařízení EP a Rady (EU) 2015/848 o insolvenčním řízení, vydané nakladatelstvím C.H.Beck v roce 2020. Tuto publikaci doktorand zcela ignoruje. Že doktorand publikace prof. Bělohlávka ignoruje, svědčí i to, že ve své disertační práci pouze dvakrát na dílo prof. Bělohlávka odkazuje (pozn. 66 a 454), přestože je v textu práce obsaženo 843 poznámek.

Rovněž tak postrádám odkaz na publikace prof. Rozehnalové, která se rozhodčímu řízení také věnuje. Dále se domnívám, že doktorand věnuje větší zájem o zahraniční odbornou literaturu než tu tuzemskou.

Podobnou připomínku lze mít i o tuzemských rozhodnutích souvisejících se zkoumanou problematikou. Doktorand uvádí pouze dva judikáty Ústavního soudu a Nejvyššího soudu. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky na webových stránkách www.soud.cz/vyber-z-rozhodnuti (zcela volně dostupné veřejnosti) publikuje judikát Rsp 212/12, týkající se uzavření rozhodčí doložky insolvenčním správcem. Ten doktorand zcela přehlédl.

Text na str. 138 až 140 obsahuje úvahy doktoranda *de lege ferenda*. Považuji je za velmi obecné bez konkrétního návrhu na jakoukoliv legislativní změnu. Naznačení budoucích trendů vývoje zkoumané oblasti práva doktorandem nelze považovat za návrhy *de lege ferenda*.

V. Jazyková a grafická úroveň

Pokud jde o úpravu textu po stránce formální i jeho jazykovou a stylistickou úroveň, tak se domnívám, že svědčí o pečlivosti autora při konečné korektuře textu.

Grafická úroveň disertační práce podle mého názoru odpovídá stanoveným požadavkům.

VI. Otázky k obhajobě

Doktorandovi pokládám k zamyšlení dvě otázky:

1) Mohl by zaměstnanec kanceláře insolvenčního správce jako rozhodce rozhodovat ve sporu, ve kterém by z dlužníka na insolvenčního správce přešla práva a povinnosti z rozhodčí smlouvy?

2) Mohl by doktorand uvést nějaký konkrétní návrh na změnu stávající právní úpravy jím zkoumané problematiky?

VII. Závěr

Podle názoru oponenta i přes uvedené připomínky doktorand ve své disertační práci **prokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru.

Disertační práce **splňuje** požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru, a proto předloženou **disertační práci „Insolvenční řízení a mezinárodní obchodní arbitráž“ doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce** a po úspěšné obhajobě doporučuji udělení titulu Ph.D.

V Ježově dne 21. února 2024

Prof. JUDr. Květoslav Růžička, CSc.
oponent